

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoCsp/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5120203763
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5120203763.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Márie Kašíkovej a členov senátu Mgr. Františka Dulačku a JUDr. Jany Kotrčovej, v spore žalobcu: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35792752, Pribinova 25, 824 96 Bratislava, právne zastúpený: JUDr. Pavol Pospécha, advokát so sídlom I. XX, XXX XX U., proti žalovanému: T. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, XXX XX B., o zaplatenie 2 740,64 € s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 14Csp/15/2020-45 zo dňa 26. novembra 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. a III. **p o t v r d z u j e .**

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zostáva **n e d o t k n u t ý .**

Žalovanému **p r i z n á v a** proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi sumu 2 740,64 eur spolu s 0,4% - ným ročným úrokom z omeškania od 11. 10. 2018 do zaplatenia s tým, že žalovanému povolil uvedené plniť v splátkach vo výške 100 eur mesačne vždy do 20. dňa v kalendárnom mesiaci od právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovaného zaviazal nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

2. Vychádzal zo zistenia, že žalobca so žalovaným dňa 06. 06. 2018 uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 2 000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splatiť spolu s úrokom v 36 mesačných splátkach po 73,24 eur v termínoch splatnosti podľa splátkového kalendára, ktorý bol dohodnutý v zmluve. Nezistil, že by zmluva neobsahovala niektorú z náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p) v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. (ďalej len ZoSÚ), taktiež obsahovala celkovú výšku úveru 2 000 eur, úrokovú sadzbu 18,93 % ročne, RPMN 20,55 % pričom nezistil, že by táto výška bola stanovená nesprávne, v neprospech spotrebiteľa. Výška splátky vo výške 73,24 eur bola rozdelená na 55,56 eur istina a 17,68 eur úrok, pričom splatnosť jednotlivých mesačných splátok bola k 6. dňu v kalendárnom mesiaci. Prvá splátka 06. 07. 2018 a posledná splátka 06. 06. 2021. Medzi stranami bolo dohodnuté aj poistenie vo výške 26 eur mesačne splatné so splatnosťou splátky, avšak súd nezistil, že by bolo uzavretím poistenia podmienené poskytnutie úveru za daných podmienok. Rovnako nebolo zistené, že by žalobca zanedbal svoju povinnosť skúmať bonitu žalovaného pri poskytnutí úveru. Teda žalovaný ako dlžník bol povinný vrátiť požičanú istinu s dohodnutým úrokom a na základe poistnej zmluvy aj platiť poistné. V prípade omeškania s úhradou splátky bol povinný nahradiť aj stanovené úroky z omeškania. Skutočnosť, že úver bol použitý podľa tvrdenia žalovaného pre potreby inej osoby, ktorá sa ho zaviazala splácať je pre posúdenie právnych vzťahov strán irelevantné. Nakoľko žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou prvej splátky o viac

ako 3 mesiace, a to napriek predchádzajúcemu upozorneniu na uplatnenie práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka, žalobca oznámením o uplatnení práva podľa § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré bolo doručené žalovanému 24. 09. 2018 uplatnil sankciu straty výhody splátok dňa 10. 10. 2018, kedy bol žalovaný povinný uhradiť doposiaľ neuhradené splátky úveru. Uvedené upozornenie a zosplatnenie úveru súd prvej inštancie posúdil podľa obsahu právneho úkonu a prejavenej vôle ako odstúpenie od zmluvy o úvere. Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu prioritne zdôraznil, že napriek tomu, že v konaní došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ZOSÚ, avšak v tomto sú upravené len niektoré ustanovenia inštitútu spotrebiteľského úveru a tvoria zákon *lex specialis* k ustanoveniam Obchodného zákonníka, ktorý jediný upravuje inštitút úverovej zmluvy ako absolútny obchod. Hoci vzhľadom na spotrebiteľský vzťah aj podľa judikatúry súdov sa vzťahujú na práva a povinnosti strán ustanovenia Občianskeho zákonníka, jedná sa len o vedľajšie zmluvné ustanovenia, zabezpečenie, teda iné ustanovenia ako sú upravené v § 497 až § 505 Obchodného zákonníka, teda zmluvné ustanovenia úveru sa spravujú ustanoveniami Obchodného zákonníka a následne iné ustanovenia sa spravujú súvisiacimi zákonmi ako *lex specialis*. Nepochybne vzťah medzi žalobcom a žalovaným je spotrebiteľským vzťahom, na ktorý je nevyhnutné uplatniť normy hmotného práva či už § 52 a nasledujúce Občianskeho zákonníka, zákona č. 250/2007 Z.z., zákona č. 129/2010 Z.z., alebo Obchodného zákonníka § 497 až § 505. Má za to, že akýkoľvek právny úkon, ktorým veriteľ uplatnil nárok na zosplatnenie úveru, je potrebné posudzovať ako odstúpenie od zmluvy podľa § 506 Obchodného zákonníka, kedy sa stanú splatnými všetky nároky ku dňu zosplatnenia, teda úroky, poplatky, istina a čím zmluva s účinkami *ex nunc* zanikne. Zánikom zmluvy zaniká aj dohoda o zmluvnej pokute, ktorej je súčasťou. Žalobca nárok na predčasné zosplatnenie odvodil od § 565 Obchodného zákonníka, avšak možnosť na zosplatnenie v zmysle uvedeného predpokladá dohodu o takejto možnosti, alebo rozhodnutie oprávneného orgánu ako napr. rozhodnutie všeobecného súdu, rozhodcovského súdu a pod. Prípadnú dohodu o možnosti predčasného zosplatnenia úveru je nevyhnutné preukázať, že dohoda so spotrebiteľom je vyvážená, teda nesleduje len záujmy veriteľa, ale aj dlžníka, ibaže by bola individuálne dohodnutá. Individuálna dohoda však nepredstavuje len predloženie dohody na podpis, ale aj určité kontraktčné jednanie, na základe ktorého dlžník pochopí obsah úkonu a prejaví slobodu a vážnu vôľu uzavrieť dohodu bez nátlaku a nápadne nevýhodných podmienok. Dohoda o vrátení požičanej sumy v splátkach, ktorá je úročená alebo požičaná za poplatok nepredstavuje dohodu podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Hmotné právo neupravuje zmluvu o spotrebiteľskom úvere ako osobitný inštitút, ale úprava zák. č. 129/2010 Z. z. predstavuje len zákon *lex specialis* k všeobecnej úprave zmluvy o úvere, či zmluve o pôžičke. Pojem zaplatiť zákonodarca používa pri odplatných právnych úkonoch ako sú napr. kúpna zmluva, zmluva o dielo a pod. Pri zmluve o úvere sa viaže povinnosť zaplata, len na úroky, prípadne iné zmluvné nároky. Teda § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a § 565 Občianskeho zákonníka sa môže vzťahovať k dohode o úhrade kúpnej ceny v splátkach, k úhrade ceny za dielo, príp. k úhrade už k splatnej pohľadávky v splátkach, ale nie k úhrade splátok zo spotrebiteľského úveru. Totiž veriteľovi pri omeškaní s úhradou splátky vždy vzniká právo, aby takúto splátku ako splatnú vymáhal a z dôvodu omeškania s úhradou splátky mu tiež vzniká právo na úrok z omeškania. Za situácie, že si veriteľ uplatní nárok na predčasné splatenie úveru je nevyhnutné posudzovať takýto úkon podľa § 506 Obchodného zákonníka, podľa ktorého ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok, alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako 3 mesiace je veriteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť a požadovať, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi. Pri uplatnení uvedeného inštitútu prejaví veriteľ vôľu ukončiť záväzkový vzťah a vznikne mu právo na vrátenie splatných úrokov, poplatkov, istiny, ako aj splatných nárokov zo zmluvnej pokuty. Uplatnením nároku na „predčasnú splatnosť“ úveru dochádza k zániku záväzkového vzťahu. Dohoda o zmluvnej pokute je zabezpečovací inštitút, ktorý zabezpečuje splnenie hlavného záväzku. Záväzok z dohody o zmluvnej pokute je akcesorickým záväzkom, a preto sa jeho existencia a dôsledky viažu na hlavný záväzok. Ak teda zanikne hlavný záväzok, po jeho zániku nemôže pretrvať existencia akcesorického záväzku. Preto uplatnený nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty po odstúpení od zmluvy (uplatnení predčasnej splatnosti záväzku) aj s poukazom na §52a ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka zamietol. Žalobcovi zároveň priznal úrok z omeškania vo výške 0,4 % ročne z dlžnej sumy, pričom výškou je súd viazaný a zároveň nakoľko výška uplatneného úroku z omeškania neprevyšuje zákonom stanovenú hornú výšku úrokov z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Z dôvodov hodných osobitného zreteľa a nepriaznivú finančnú situáciu žalovaného spojenú so zhoršenou situáciou s opatreniami spojenými epidémiou skutočnosť, že úver čerpala a spotrebovala iná osoba na základe určenia žalovaného, povolil žalovanému priznať sumu splácať v mesačných splátkach po 100 eur. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď žalobca mal v konaní úspech.

3. Proti výroku II. podal odvolanie žalobca v zákonom ustanovenej lehote. Namietol rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti zamietnutia nároku na zmluvnú pokutu a má za to, že skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nie je individuálne dohodnuté nespôsobuje jeho neplatnosť, čo vyplýva jasne a nesporne z § 53 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III.ÚS3725/13. Ďalej uviedol, že podľa zákona a aj súdnej praxe (napr. rozhodnutia súdneho dvora EÚ vo veci C-34/13 Kušionová vs. Smart Capital) za neprijateľnú podmienku sa nepovažuje ustanovenie, ktoré odráža obsah zákonného ustanovenia. Podľa Súdneho dvora EÚ článok 1 ods. 2 smernice 93/13 sa má vykladať v tom zmysle, že zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve, ktorú uzavrel predajca alebo dodávateľ so spotrebiteľom, je vylúčená z pôsobnosti tejto smernice len vtedy, ak uvedená zmluvná podmienka odráža obsah záväzného zákonného alebo regulačného ustanovenia, čo overiť prináleží vnútroštátnemu súdu. Zmluvná pokuta dohodnutá v zmluve zodpovedá § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka a jeho vykonávacieho predpisu - § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. Navrhuje napadnutý rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že žalobe žalobcovi vyhovie v celom rozsahu pôvodného petitu a žalovaného zaviazne na povinnosť nahradiť trovy konania žalobcu v celom rozsahu.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

5. Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas sporová strana proti rozsudku, proti ktorému je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1, § 359, § 362 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) preskúmal rozhodnutie v intenciách § 379 a § 380 CSP a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil v napadnutej časti a v zostávajúcej časti zostal rozsudok súdu prvej inštancie nedotknutý.

6. Podľa § 380 ods. 1, 2 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok prihladne odvolací súd aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené. Z citovaného ustanovenia vyplýva, že odvolací súd môže podrobiť prieskumu rozhodnutie súdu prvej inštancie iba odvolacími dôvodmi, ktoré odvolateľ uviedol vo svojom odvolaní.

7. Vo väzbe na samotné meritórne posúdenie daného prípadu odvolací súd poukazuje na zodpovednosť žalobcu (odvolateľa) za obsahové vymedzenie svojho odvolania a na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP). Žalobca v odvolaní rezignoval na akúkoľvek konkrétnu úvahu vo vzťahu k vecným dôvodom, ktoré okresný súd viedli k zamietnutiu žalobcu v časti uplatnenej zmluvnej pokuty.

8. Odvolací súd nemôže v sporovom konaní nahrádzať nevyhnutnú procesnú aktivitu sporovej strany a formulovať namiesto neho odvolacie dôvody, respektíve preskúmať rozhodnutie na základe iných než účastníkom konania v odvolaní vznesených námietok. Zároveň však platí aj úsudok, že nie je prípustné konfrontovať súd prvej inštancie so závermi, ktoré v konaní nevyslovil. Z tohto pohľadu odvolacia námietka spočívajúca v tvrdení, že okresný súd pochybil nakoľko „skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nie je individuálne dohodnuté nespôsobuje jeho neplatnosť“, nekorešponduje s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie, nakoľko súd prvej inštancie v bode 45. odôvodnenia na individuálne dojednanie poukazoval vo vzťahu k dohode podľa § 565 Občianskeho zákonníka ohľadne zosplatnenie celej pohľadávky. Odvolací súd preto nemá právny dôvod, respektíve možnosť zaoberať sa touto námietkou, nakoľko nemá podklad v napadnutom rozhodnutí. Takéto tvrdenie okresný súd neurobil a ide o zjavné pochybenie odvolateľa pri formulovaní odvolacích dôvodov.

9. Súd prvej inštancie nepriznanie zmluvnej pokuty odôvodnil tým, že vyslovenú mimoriadnu splatnosť žalobcom posúdil podľa § 506 Obchodného zákonníka ako odstúpenie od zmluvy, ktoré spôsobuje zánik zmluvy a z dôvodu, že zmluvná pokuta je zabezpečovací inštitút a má akcesorickú povahu s poukazom na § 52a ods. 2 Občianskeho zákonníka, došlo aj k zániku zmluvy o zmluvnej pokute ako akcesorickej zmluvy. Žalobca však v odvolaní obmedzil len na konštatovanie, že pokiaľ zmluvná pokuta nie je individuálne dojednaná nerobí to neplatnú uvedenú zmluvu a ďalej poukazoval, že výška zmluvnej pokuty nie je v rozpore s § 53b ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojitosti s § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., a to bez relevantnej reakcie na konkrétne nosné dôvody meritórneho rozhodnutia, nakoľko

súd prvej inštancie uvedené vôbec nekonštatoval. Teda ani jeden argument odvolateľa nekorešponduje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd preto nie je oprávnený konfrontovať súd prvej inštancie s argumentmi, ktoré vo svojom rozhodnutí nevyslovil.

10. Vychádzajúc z vyššie konštatovaného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP, spolu so závislým výrokom o nároku na náhradu trov konania.

11. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 CSP aplikujúc § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaný v odvolacom konaní mal plný úspech. Z týchto dôvodov mu priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu o výške ktorých bude rozhodnutých samostatným uznesením v zmysle § 262 ods. 2 CSP.

12. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
 - b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
 - c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
 - d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
 - e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
 - f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.
- (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)